

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติมีหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ โดยเป็นการผสมผสานระหว่างการศึกษาทั้งสามรูปแบบ เพื่อให้สามารถพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากกลไกและการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะรองรับดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายดังกล่าว สมควรให้มีกฎหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นอย่างมีระบบและต่อเนื่อง มีการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ตามศักยภาพ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา อันจะมีผลในการพัฒนากำลังคนและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551 : 7)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้นและมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้ “การศึกษาตามอัธยาศัย” หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในชีวิตประจำวันของบุคคลซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาสความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอรรถาธิบาย“ภาคีเครือข่าย” หมายความว่า บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่นที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีส่วนร่วมหรือมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551 : 1)

การพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาคารสมัยใหม่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้กับคนทุกช่วงวัย ให้ตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน โดยสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับทุกคนในสังคมไทย ให้เห็นความสำคัญและสนใจการเรียนรู้ในหลายรูปแบบ เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้” ปรับทัศนคติของสังคมให้ยกย่องผู้ที่ใฝ่ศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นคนที่มีคุณค่า มีความขยันหมั่นเพียรและสามารถปรับตัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมเด็กและเยาวชนในการเรียนรู้และปรับตัวรองรับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้าง โอกาสการเข้าถึงแหล่งข้อมูลและความรู้อย่างกว้างขวาง พัฒนารูปแบบและหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สอดคล้องกับสภาพของเมืองและชุมชน โดยเปิดพื้นที่ทั้งสถานศึกษาและชุมชนให้เป็นสถานที่เรียนรู้ของคนในชุมชน โดยจัดกิจกรรมหลังเวลาเรียน เพิ่มการใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ อาทิ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์กีฬาทั่วไป พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยสำรวจความต้องการของผู้เรียน จัดหลักสูตรที่มุ่งให้ปราชญ์ ผู้รู้ในพื้นที่เป็นผู้สอน มีหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้จัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น นักการศึกษา ผู้ฝึกกีฬา ผู้นำเยาวชน บรรณารักษ์ห้องสมุด ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ อาสาสมัคร เป็นต้น และจัดทำปฏิทินการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นความสนใจของสาธารณชน รวมทั้งการเรียนรู้ด้าน

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเบื้องต้นที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับทุกคน โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยกำหนดมาตรการจูงใจปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เอื้ออำนวยและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสถานที่เรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรม 2551 (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551 : 1)

สภาพสังคมไทยปัจจุบัน ความประพฤติกของเด็กและเยาวชนมีลักษณะเอาแบบอย่างตามชาติตะวันตกโดยมีสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อจากโทรทัศน์ตลอดจนอินเทอร์เน็ตที่เยาวชนสามารถสื่อสารได้ตลอดเวลาและถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี ทันสมัยสมควรเอาเป็นเยี่ยงอย่างและแพร่ขยายทั่วไปตามภูมิภาคของประเทศไทย จึงอยากที่จะถอดย่อให้กลับมาประพฤติ ปฏิบัติตามกรอบศีลธรรมอันดีงาม

สภาพปัญหาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนบ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม นั้นพบปัญหาขั้นต้นว่า พื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนมีความแตกต่างกันจึงส่งผลโดยตรงกับคุณธรรม จริยธรรมที่มีอยู่ในตัวเด็กและเยาวชน มีพฤติกรรมก้าวร้าว ลักข โมย และรังแกคนอื่น และในปัจจุบันปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชน ได้เพิ่มความหนักใจไม่สบายใจให้แก่บิดามารดา และผู้ปกครองนั้น ตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปถึงเรื่องใหญ่ที่น่าเป็นห่วงและน่าวิตก เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน กายแต่่งกายไม่สุภาพ แสดงท่าทีไม่เหมาะสมต่าง ๆ และเหตุการณ์ดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงการขาดคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนอย่างน่าเป็นห่วง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมองเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างยิ่งจึงมีความต้องการที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมแล้วนำมาพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องคุณธรรม จริยธรรม แก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยต่อไป

คำถามการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนบ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของเด็กและเยาวชนบ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชนบ้านคุ้มสังข์
3. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของเด็กและเยาวชนบ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรม

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 เด็กและเยาวชนในชุมชนบ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยความสมัครใจในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 15 คน ชาย 6 คน หญิง 9 คน

1.2 ผู้นำชุมชนบ้านคุ้มสังข์ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 5 คน ชาย 4 คน หญิง 1 คน

1.3 ผู้ปกครอง ในชุมชนบ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามที่มีจิตใจอาสาในการเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 15 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา มาตรา 8 การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

2.1.1 ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.1.2 ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

2.1.3 ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์และเทียบโอนผลการเรียนกับการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ (พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 8) และใช้กรอบงานวิจัยจาก วไลพร จันทศิริ (2530 : 12-14) ประกอบด้วย คุณลักษณะความมีวินัย 5 ประการ คือ

- 1) พฤติกรรมการประหยัดและรับผิดชอบ
- 2) พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
- 3) พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
- 4) พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
- 5) พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต

3. ด้านกระบวนการ

กระบวนการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา
- 3.2 ขั้นที่ 2 การระดมสมอง
- 3.3 ขั้นที่ 3 การวางแผน
- 3.4 ขั้นที่ 4 การดำเนินงาน
- 3.5 ขั้นที่ 5 การประเมินผล

4. ขอบเขตพื้นที่การวิจัย

พื้นที่ในการวิจัย บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสัมพีนธ์ จังหวัด
มหาสารคาม

5. ระยะเวลาในการวิจัย

ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ – ตุลาคม พ.ศ. 2553

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดแนวคิด ดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Input	Process	Output
1. เด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบล หัวขวาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัด มหาสารคาม 2. ผู้นำชุมชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบล หัวขวาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัด มหาสารคาม 3. ผู้ปกครอง	<p>ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา เริ่มต้นกระบวนการ โดยผู้วิจัยเข้าไปพบปะพูดคุย สนทนาสนทนากลุ่มกับผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ถึง วัตถุประสงค์และการสำรวจสภาพปัญหาของเด็ก และเยาวชน</p> <p>ขั้นที่ 2 การระดมสมอง เมื่อ ได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาแล้ว ผู้นำชุมชน และ ผู้วิจัยจึงช่วยกันรวบรวมข้อมูลที่ได้ และจากนั้น ได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่พบจากการสำรวจ ผู้นำ ชุมชน และผู้วิจัยช่วยกันคิด หาวิธีการ รูปแบบ แนวทางในการแก้ไข้ปัญหา เพื่อใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่ เด็กและเยาวชนตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย</p> <p>ขั้นที่ 3 การวางแผน เมื่อ ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง คุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตาม แนวทางการศึกษาตามอัธยาศัยแล้ว ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และผู้วิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล อย่างเป็นองค์รวม ช่วยกันคิดและวางแผน ขั้นตอนในการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย และจัด กิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเด็กและ เยาวชนอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน</p>	1. รูปแบบการ พัฒนาจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม 2. คุณธรรม จริยธรรม ด้านความ มีวินัย 2.1 พฤติกรรมการ ประหยัดและ รับผิดชอบ 2.2 พฤติกรรมการ ตรงต่อเวลาและรู้จัก กาลเทศะ 2.3 พฤติกรรมความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ เคารพในสิทธิของ ผู้อื่น 2.4 พฤติกรรมความ มีระเบียบและปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ทาง สังคม 2.5 พฤติกรรมความ ซื่อสัตย์สุจริต

Input	Process	Output
	<p>ขั้นที่ 4 การดำเนินการ</p> <p>เริ่มด้วยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนและทำการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนที่จะดำเนินการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสังเกตพฤติกรรมและทำการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้นำชุมชนและผู้วิจัยได้ช่วยกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการศึกษาตามอรรถศาสตร์ทั้งร่วมกันสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงติดตามผลการดำเนินงานด้วย</p> <p>ขั้นที่ 5 การประเมินผล</p> <p>เมื่อดำเนินการตามรูปแบบการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการศึกษาตามอรรถศาสตร์อย่างเป็นระบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนตามขั้นตอนการดำเนินงานแล้ว ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และผู้วิจัยร่วมกันประเมินพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรม และเด็กและเยาวชนร่วมกันประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการศึกษาตามอรรถศาสตร์ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ</p>	

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติภารกิจ การปฏิบัติงาน จัดทำ หรือ ดำเนินกิจกรรมต่างให้บรรลุผล มีประสิทธิภาพตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง แนวปฏิบัติที่ผู้สอนดำเนินการให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอน สำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้
3. การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คน สามารถเรียนได้จากการได้ยืมการสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและ ผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วย ประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำเสนอ โดยการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่ เชื้ออำนวยการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้
4. การศึกษาตามอัธยาศัย หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของ บุคคลซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความ ต้องการ โอกาสความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล
5. คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะภายในและพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่ จะแสดงออกได้เหมาะสมกับกฎเกณฑ์ภายนอก
6. เด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนเพศชายและเพศหญิง ผู้ที่อาศัยอยู่ใน หมู่บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอ โกลุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งมีอายุระหว่าง 10 – 18 ปี
7. ความพึงพอใจ หมายถึง การมีทัศนคติที่ดีของเด็กและเยาวชนในชุมชนบ้านคุ้ม สังข์ที่มีต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรม
8. ความมีวินัย หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการกระทำหรือปฏิบัติตาม ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับทั้งทางกาย วาจา ในการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสุข ประกอบด้วย คุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้
 - 8.1 พฤติกรรมการประหยัดและรับผิดชอบ ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ทิ้งขยะในถังรองรับ ขอมรับและ แก้วใจในงานที่ผิดพลาด รักษาความสะอาดทั้งภายในและที่สาธารณะ ใช้สิ่งของส่วนตัวอย่าง ประหยัดและคุ้มค่า ดูแลรักษาและใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างประหยัดและคุ้มค่า และนำ ทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า

8.2 พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตามกำหนด มาเรียนทันเวลา รักษาคำพูด แต่งกายสุภาพถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ทำความเคารพได้ถูกต้องตามกาลเทศะ มีมารยาทงามอย่างไทย

8.3 พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ เข้าแถวรับบริการต่าง ๆ อย่างมีระบบ ขออนุญาตครุออก และเข้าห้องเรียน ไม่รังแกคนอื่น ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิดโดยไม่ตั้งใจ ช่วยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ ชื่นชมยินดีเมื่อเพื่อนและผู้อื่นประสบผลสำเร็จ

8.4 พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ เคารพปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน บ้าน ชุมชน สังคม ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และมีส่วนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม

8.5 พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้แก่ ไม่พูดโกหก ไม่พูดจาใส่ร้ายป้ายสีผู้อื่น ทำงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสามารถของตนเอง ไม่ลักขโมยของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต ส่งคืนสิ่งของที่ยืมมาแก่เจ้าของ มีความจริงใจต่อผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน

2. เด็กและเยาวชนเมื่อได้รับการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนแล้วมีความประพฤติดีขึ้น